

lavcev, torej nekako polovica naših pravih sezoncev. V župniji Sv. Sebeščana so trije palirji in sem prepričan, da bodo morali delavce iskati v drugih krajih. Kje pa je več nevarnosti za naše delavce: ali v državi ali v tujini? Nevarnost je tu in tam, ponovno pa poudarjam, da je manj nevarnosti v državi, če je palir res v vsakem oziru dober, če pa palir od-pove, je pa konec vsemu. Zato bi morali po-lagati več pazljivosti na izbiri palirjev. Da je treba našim delavcem v državi tudi duhovni-ka, je bilo že ponovno poudarjeno in upamo, da jih bo letos zopet kdo vsaj za nekaj časa obiskal.

Naši palirji na zasebnih veleposestvih so pa večkrat tudi sami krivi, da plača ni večja. Nek naš palir je vodil delavce že več let na neko posestvo; ko je letos prišel na pogajanja, so mu tam pokazali dve pismi od dveh naših mož, ki ponujata delavce po nižji ceni in je tako

moral prevzeti tudi ta. Zveza poljedelskih de-lavcev je pa pogodbo ovrgla.

Kam pa z ostalimi delavci?

Če jim bo tujina odprta, bodo našli vsi delo. Neko delo bi jim pa morali najti tudi doma. Banovina bo morda dala kaj graditi in bi tam zopet nekaj sto delavcev našlo zaposlitve. Tre-ba pa bo na vsak način potrpeti, saj bo tudi te vojne enkrat konec.

Kaj torej?

Kdor ima doma dovolj kruha, naj ne sili v tujino v teh nevarnih časih. Kdor pa nima kruha, pa naj gre v Belje ali na druga pose-stva v državi. Četudi bomo kaj stradali, je vendar to manj kot naše življenje. Dela nam je treba, že od nekdaj smo navezani na sezon-sko delo. Doma je za vse premalo kruha. Ven-dar se tujine letos bojte! Delavci, želimo vam samo dobro!

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, pre-hladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-ta-bleta označena z „Bayer“-jevim križem.

Opomba: Reg. št. 2. tr. 7257 od 23. marca 1940.

Novice iz domačih krajev

Duhovniške vesti. Nastavljen je bil g. Ivan Sukič, provizor v Gor. Petrovcih, za kaplana v Beltincih. — Prestavljeni so bili sledeči gg. ka-plani: Franc Podgornik iz Šmartna pri Slove-njem Gradcu v Prevalje; Jožef Mihelič iz Griž za kornega vikarja v Maribor; Jožef Škorjanc iz Trbovelj v Griže; Adolf Pikel iz Beltincev v Trbovlje; Franc Kač pride iz Trbovelj za ka-plana k sv. Magdaleni v Mariboru; Avguštin Stancer pride od Sv. Petra pod Svetimi gora-mi za kaplana v Trbovlje; Pankracij Poteko je prestavljen iz Sv. Magdalene v Mariboru v Studenice pri Poljčanah; Davorin Petančič gre iz Koprivnice za kaplana v Šmartno pri Slove-njem Gradcu; Alojzij Feguš je prestavljen iz Prihove za kaplana v Koprivnico; Jožef Kranjc pride v Prihovo od Marije Snežne.

Petdesetletnica izseljenskega duhovnika. Z očetom Abrahamom se je srečal g. p. Hijacint Podgoršek, ki deluje že 12. leto med našimi slovenskimi izseljenci v Severni Ameriki. Pa-ter Hijacint je dobro znan v Mariboru, kjer je bil velik prijatelj dijaške mladine. Jubilantu naše čestitke z željo, da bi bilo njegovo po-žrtvovalno delo med izseljenci obilno blago-slovljeno!

Nesreča mlinarskega vajenca. 19 letni Jožef Špindler je bil zaposlen kot vajenec pri mli-narju v Gajševcih v ljutomerskem okraju. Po nesreči je zašel z desnico med jermenje, ki mu je roko strašno razmesarilo ter dvakrat zlo-milo. Ponesrečenega so oddali v bolnišnico v Mursko Soboto.

Pri padcu z drevesa obležal mrtev. 73 letni Jakob Javšovec je čistil sadno drevje pri po-sestniku Maksu Majcenu v Pavlovcih pri Or-možu. Pri žaganju suhih vej na črešnji je omahnil, padel na tla in obležal mrtev.

Hudo se je opekla. Terezija Štamolova, 16 letna kuhinjska vajenka, je nesla v Celju lonec vrele masti in padla. Mast se je polila po njej in so jo spravili v bolnišnico s hudimi opeklinami po obrazu in desni roki.

Avtomobil smrtno nevarno povezil žensko. Na cesti na Polulah pri Celju so našli ljudje starejšo in slabše oblečeno neznanko, ki je le-žala v globoki nezvesti s prebito lobanjo. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico. Siroto je povozil kak avto, ki pa se ni zmenil za po-voženo, ampak je oddinjal naprej. Neznana ženska je podlegla v bolnišnici poškodbi, ne da bi se bila zopet zavedla.

Padel pod voz. Pri vožnji lesa iz gozda je padel pod voz 43 letni delavec Jakob Šelinc iz Mozirja. Kolesa so šla čezenj in so mu nalo-mila hrbtenico ter ga tudi sicer smrtnonevar-no poškodovala po telesu.

Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno po-nesrečil. Franc Dornik, delavec na separaciji v Trbovljah, je bil že opetovano prizadet od ru-darskih nesreč. Zadnjič mu je stisnil voziček glavo in od takrat ga je večkrat napadala omotica. Ko se je zadnje dni vračal z dela proti domu, ga je prijel nenadoma slabost sredi poti preko bevkških skal. Padel je 20 m globoko in si je tako razbil glavo, da je kmalu po nesreči umrl. Smrtno ponesrečeni je bil že

32 let zaposlen pri rudniku ter zapušča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroki.

Padel v prepad in se ubil. Fric Karner, 30 letni delavec kemične tovarne v Hrastniku, je strmoglavil na vrhu opuščene kamnola-ma kemične tovarne na Brnici v 25 m globok prepad in obležal mrtev.

Vlak mu odrezal obe nogi. Na ljubljanskem kolodvoru se je obesil na že premikajoči se mariborski vlak kmet Gorenjc od Sv. Duha nad Krškimi. V trenutku, ko so mu hoteli lju-dje pomagati v vagon, je omahnil ter padel pod vlak, kojega kolesa so mu odrezala obe nogi.

Živiljenskonevarno se je poškodoval pri pad-cu. Električar Ciril Pogačnik iz Rožne doline pri Ljubljani je imel delo na vrhu 16 metrov visokega žerjava na Jesenicah. Ko se je vra-čal po opravljenem delu navzdol po lestvi, mu je spodrsnilo, padel je vznak na progo spod-njega žerjava, od tam pa še 9 m globoko na tla. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v ljubljansko bolnišnico.

Mrtvega so potegnili izpod prevrnjenega voza. 58 letni posestnik Franc Golob iz št. Pavla pri Stični na Dolenjskem je vozil ste-ljo. Malo pred domom se je težko naloženi voz prevrnil v potok. Nesrečni voznik je padel v vodo, nanj se je zvalil voz in ga je zadušil. Goloba, ki je oče številne družine, so potegnili mrtvega izpod voza.

Štorklje v Nemčiji. Vo-ditelj nemške ptičje po-staje v Rosittenu v Pru-siji dr. Schütz je rekel, da je v Nemčiji še kakih 40.000 parov štorkelj, od katerih je vsaj polovica v vzhodni Prusiji. Ni res, da bi se štorklje na po-mlad vračale vedno na isto mesto, kjer so bile prejšnje leto, kakor smo doslej mislili. Štorklje si pač poiščejo najprimer-nejše bivališče in kjer ga najdejo, tam ostanejo. Često je to staro gnezdo, večkrat pa tudi novo. Če se ustavi v istem dimni-ku stari in pride vanj še novi par štorkelj, pride do hudih bitk in na bo-jišču obleži večkrat več mrtvih in ranjenih. Tudi ne žive vedno skupaj isti samci in samice. Samec si rad večkrat prebere samico. Zgodi se tudi, da se dva samca večkrat stepeta za eno samico, ki

Podkrajski Judež

Povest iz domačih hribov

Orožnik je pobral nož, bil je ves krvav, pomolil ga je Meležniku pod nos in je strogo vprašal:

»Ali je tvoj?«

»Je,« je odgovoril Meležnik ves prestrašen. »Pa pri-segam pred Bogom in vsemi svetniki, prisegam na svojo dušo, da ga jaz nisem zabodel. Noža še v roki imel nisem — kdo drug ga mi je moral iz žepa potegniti.«

Orožnik in občinski možje so se nevarno nasmehnili. Mrkačevemu pa, ki je svojo gonil, da je Meležnik morilec, so vendarle veleli, naj drži jezik za zobmi. Orožnik je zaslišal še nekaj gledalcev. Večidel so se umaknili, ko se je prikazal župan, nekaj pa se jih je že koj spočetka izmuznilo, ko se je pretep začel. Od teh, ki so še bili okoli kegljišča, ni vedel nobeden nič povedati. Bil je tak direndaj, ko so se topli, da nihče od onih, ki so gledali, ni mogel nič natančnega videti. Tudi Judež je povedal, da je bil Tinč že zaboden, ko je on prišel in je Nadvor-skega Petra od pretepačev ločil; kdo bi naj bil Tinča zaklal, tega ne more reči. Ko je to izjavil, se je Judežu glas rahlo tresel, pa tega drugi niso opazili.

Po daljšem posvetovanju so se občinski možje in orožnik zmenili, da je treba vseh pet pretepačev še danes

10 spraviti na sodnijo. Uro pozneje je orožnik vseh pet peljal po cesti proti trgu, z njim pa je šel tudi župan. Ne besede ni spregovoril s sinom. Včasih ga je ošinil s pogledom in ta pogled je bil hladen, grozen.

9.

Bil je žalosten pogreb, ko so Homanovega Tinča pokopavali. Ljudi je bilo malo, žalovati pa je bilo videti le tiste, ki so bili sorodniki zaradi pretepa zaprtih.

Judež je bil pogrebec. Ko so spuščali krsto v grob, ga je stresla groza. Po eni strani ga je pretresla nesrečna Tinčeva smrt, po drugi strani pa so mu uhajale misli neprestano na to, kaj se bo še zgodilo. Julka, ki je stale nekoliko v strani, je bila tako blede, da je take še ni videl. Petra, svojega brata, je imela posebno rada. Če jo je že to potrla, da je bil brat zraven, ko so se topli in da je bil z drugimi vred zaprt, kako šele bo, ko se bo izpričalo, da je bil prav njen brat — morilec. Izpričati pa se bo moralo, če bodo njega, Judeža, prisilili, da pove po resnici. Ali pa se bo dal prisiliti? Nak, molčal bo Julki na ljubo.

Šele zadnje tedne mu je postalo jasno, kako ljube mu je Julka. Prej niti slutil ni, da je mogoče kakega človeka tako ljubiti. Da bi napravil njej tako hudo žalost — nak, to pač ne! Saj ga ona tudi ni izdala, ko je bil tedaj v stiski in so mu bili lovci čisto za petami. Molčal bo, pa naj se zgodi kar koli.

Pomagajmo si! Smo v dobi, ko država zahteva od svojih državljanov več žrtev, kakor v mirnih časih. Vsi uvidevni državljani to upoštevajo in z državo sedaj tesneje sodelujejo, kakor v splošno dobrih časih. Eno moramo tudi sosedje v vzajemni, medsebojni pomoči sedaj biti mnogo bolj povezani kakor kdaj prej. Krščanska ljubezen do bližnjega in državljanska zavest nam zapovedujeta, da si moramo v stiski in nevarnosti drug drugemu pomagati! Kdor je dal državi svoje delovne moči in sredstva na razpolago in radi tega njegova domačija in gospodarstvo trpi, ima pravico zahtevati pomoč od svojih bližnjih so-državljanov. Sosedje, pomagajmo si med seboj! Nič nerganja! Prosimo Boga za mir, prej se pa izkažimo vredne Njegove milosti z izpolnjevanjem Njegove zapovedi: Ljubi svoje-ga bližnjega kakor samega sebe!

Regulacija Mure je nujno potrebna. Splošno znano je dejstvo, da reka Mura s svojimi malone vsakoletnimi poplavlami našim obmurskim vsem povzroča neprecenljivo škodo. Odnosla je že mnogo rodovitnega sveta in v večih vaseh grozi celo kmečkim domovom nevarnost, da se lepega dne pogreznemo v reko, ker jih voda vedno bolj izpodkopava. Ko pa pride nekoliko večje deževje, reke narastejo in tako neregulirana struga ne more zmagovati vse vode, zato je nujno, da prestopi bregove in pretvori svet, ki se nahaja v bližini, v pravo jezero in s tem uniči težko pričakovani pridelek našega ubogega kmeta. Kljub vsemu temu pa na merodajnem mestu še ni otvoren tozadevni kredit, s katerim bi se ta nebrzdana Mura zregulirala ter se tako zaustavilo njeno uničujoče in razdiralno delo, čeprav nam je bil ta kredit svoječasno že zagotovljen. Upamo, da s tem delom ne bodo dalje odlašali, kajti z regulacijo ne bo rešen le prepotrebni košček rodovitne zemlje našega obmurskega kmeta, temveč bo v bodoče mnogo naših revnejših ljudi, ki so primorani iz leta v leto zapuščati svoje skromne domove ter odhajati v grenko tujino, kjer si v potu svojega obraza zaslužijo toliko, da lahko preko zime prehranijo sebe in svojo številno družino.

Elektrika je prvič zasvetila. Zadnjo soboto je prvič zasvetila električna luč pri Sv. Marku niže Ptuja, v Zabovcih, Markovcih in Novi vasi.

Najstarejša Slovenka umrla. »Slov. gospodar« je lani poročal, da živi v Središču ob Dravi nad stoletna Terezija Čurin, po domače Kristofičeva babica. Dočakala je 104½ leta in te dni je umrla. Letošnja huda ter dolgotrajna zima je pospešila njeno smrt. Večino zadnje zime je prebila v postelji, ker se ni mogla prav ogreti. Do zadnjega je pa še precej dobro videla in slišala ter ji je segal spomin daleč na-

zaj. Rada je pripovedovala radovedni mladini iz davnih časov. Dolgih 30 let je trikrat na teden vozila na dvokolnici sir in maslo od Sv. Bolfenka pri Središču v Varaždin. Čitati se je naučila sama. Do zadnjega je bila zgovorna ter vedrega duha.

Izredna cerkvena slovesnost v družini. V Stični na Dolenjskem je slovesno prestopila v katoliško Cerkev družina Stefana in Suzane Valent iz Osjeka, ki stanuje v Planini pri Stični in ima devet otrok. Ljubljanski škof g. dr. Gregor Rožman je pohitel v Stično k belim menihom in je sam krstil očeta in mater ter 28 letno že poročeno hčer Marijo in jim tudi podelil zakrament sv. birmo. Birmal je tudi vse druge že prej krščene otroke. V lepo okrašeni baziliki belih menihov, kjer so bili sveti obredi, je bila slovesna sv. maša z ljudskim netjem. Med sv. mašo je imel prevz. g. škof lep nagovor. G. župnik p. Benedikt Bolcar je podelil med sv. mašo prvo sv. obhajilo vsej družini, po sv. maši pa je poročil po katoliškem obredu očeta in mater ter 28 letno hčer Marijo. Tako sta prejela oče in mati ter hči te družine ta dan krst, birmo, prvo sv. obhajilo in zakrament sv. zakona, drugi otroci pa birmo in prvo sv. obhajilo obenem. Hkrati sta praznovala oče Stefan Valent in njegova žena Suzana še 25 letnico svoje poroke po drugem verskem obredu izvršene poroke. Slovesnosti je prisostvovalo pet do šest tisoč ljudi.

Mussolini, obdan od svojih najožjih sodelavcev

Izreden lovski plen. G. Karel Miklič mlajši, hotelir iz Ljubljane, je ustrelil te dni v svojem lovišču pri Kočevju izredno velikega medveda, ki je tehtal 192 kg in je bil nad 2 m visok.

Požari

V šolah pri Pragerskem na Dravskem polju je upepeli cegenj domačijo posestniku Matiji Herganu. Ogenj se je razširil na sosedno hišo Terezije Artenjak, ki je zgorela do polovice. Skupna škoda znaša 100.000 din. Ljudje sumijo, da gre za požig.

V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici je uničil nočni ogenj rojstno hišo rajnega monsignora in ravnatelja Tiskarne sv. Cirila g. dr. Antona Jerovška. Od nesreče je ostalo samo golo zidovje. Požar je nastal, ker je začel na podstrešju tleti tram blizu dimnika. Škoda je zelo velika.

V Tremerjih pri Celju je zgorelo veliko gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Štora. Na kraj nesreče pribreželi gasilci so obranili sosedna poslopja. Ogenj je bil podtaknjen. Škode je za sto tisoč dinarjev, zavarovalnina pa znaša komaj 20 tisočakov.

Ustreljen radi nedovoljenega prekorčenja meje. V Holmcu blizu št. Danijela v Mežiški dolini je hotel prekorčiti našo mejo na nedovoljen način neki možki. Ker ni počakal na poziv graničarja ter bežal, je graničar streljal in ga pogodil v nogo. Kljub rani je tekel neznanec dalje. Z drugo kroglo je bil zadet v hrbet in se je zgrudil mrtav. Civilna in vojaška komisija sta ugotovili, da gre za 27 letnega Logarja iz Libelč, ki je delal v jeklarni v Guštanju. Pri njem so našli nekaj masti, mesa in dokumente, iz katerih je jasno, da je bil v Pliberku in je večkrat prekorčal mejo na nedovoljen način. Logar se je zgrudil mrtav 20 korakov od meje. Pokopali so ga v Prevaljah. Ta slučaj je ponoven dokaz, kaj je končno plačilo tihotapca!

Dva krvava zločina radi ljubosumnosti. V Trbonje nad Mulo je prišel preko meje 27 letni nemški državljani Marko Tajzel. Oglasil se je pri 57 letni mali posestnici Mariji Sagmeister ter vprašal po njeni hčerki Julijani, s katero si je bil dober dve leti. Z vprašanjem vred je potegnil pištolo in je oddal na Sagmeisterovo tri strele ter jo nevarno ranil. Od treh krogel zadeta je obležala nezavestna. Ljubosumni napadalec je nato izginil v gozdu, kjer se je sam ustrelil. Nevarno obstreljeno kočarico so prepeljali v bolnišnico.

Iz hudobije povzročen kratek stik na električnem omrežju. Na daljnovodu Fala-Laško je nastal nenadoma kratek stik, ki je povzročil velike motnje v transformatorjih in na celotnem električnem omrežju. Preiskava je ugotovila, da je še neodkrita hudoba privezal žico za železni nosilec daljnovoda, na drugi konec pa je obesil kos starega železa ter ga pognal čez napeljavu.

Na meji prijet. Orožniki iz Selnice ob Dravi so prijeli Nikolo Šircia iz Mokronoga na Dolenjskem. Obdolžen je, da je vlomil v Imotskem v Dalmaciji v družbi še dveh pajdašev v trgovino Luke Mili-

Med opravilom v cerkvi je predel svoje misli dalje. Dejal si je: Saj dolžen nisem, da bi pred sodnijo moral povedati. Dolžen je Nadvorski Peter, da prizna. Morda bo priznal. Ali prej bi rekel, da ne bo. Taki ljudje, kakor je Peter, so sicer ponosni, zraven pa strahopetni; samo nase gledajo, pa najsi zaradi tega drugi škodo trpijo. Zaradi njega bi Judež ne molčal. Pa zaradi Julke je še celo to želel, naj bi tudi Peter molčal, da bi dekletu bila sramota prihranjena... In če bi potem nedolžnega obsodili? Meleznika? Ah, kaj! Saj čisto nedolžen nobeden od teh ni bil, ki so se topli. Če bodo vsi tajili, storilca ne bodo našli. Obsodili bodo vse na nekaj tednov in to so si tudi vsi po pravici zaslužili. Jim bo dober nauk za drugič... Toda navsezadnje bodo vendarle Meleznika spoznali za krivega... Pa kaj? Kaj je to Judežu mar? Kaj more on? Njemu ni Meleznik nič bližji kakor kdo drugi. Če pa bo moral pred sodnijo priseči in pod prisego izpovedati, kar ve? Ti ljubi Bog! — Ne! Po krivem ne bo pričal... Morda se pa niti klicali ne bodo na sodnijo? In če ga tudi bodo, se bo že kako izmazal. Toda bolj ko je premišljeval, bolj je bil nemiren...

o pogrebu so prišli v Podkraj trije orožniki in so zaslišali celo vrsto ljudi. Tudi Judeža so poklicali. Kakor že prvič, tako je Judež tudi sedaj trdil, da ne ve, kdo je Tinča sunil z nožem; tudi pred sodnijo ne bo mogel drugače izpovedati, je dejal. Upal je, da mu po vsem tem ne bo treba za pričo na sodnijo, in se je spet lotil svojega

dela pri Končniku. Orožniki pa so peljali Migca s seboj, ker se je v svojih izpovedbah zapletal.

Dva tedna je bilo vse tiho, potem se je izvedelo, da so odpeljali vseh šest osumljencev v mesto v zapore okroglega sodišča. Ob istem času so dobili vabilo na zasliševanje: župan Nadvornik, Hrast, Laznikov hlapec, Pušnik in Judež in sicer za deveti september. Zdaj se je torej zgodilo, česar se je ves ta čas bal. Kaj naj počne? Pri sodniji bo moral priseči in pod prisego izpovedati. Najbolje bo vendarle, če bo vse tajil. Greh bo to, kriva prisega, pa saj mu jo bo Bog odpustil. Dan in noč je premišljeval in ni prišel do pravega sklepa.

V nedeljo zjutraj je šel h kaplanu k spovedi. Vse mu je po resnici povedal in ga vprašal za svet. Duhovnik mu je z veliko resnobo dejal, da je kot priča dolžen vse po resnici in pravici povedati in da ne sme ničesar prikriti. Če bi drugače storil, bi hudo grešil in tak smrtni greh Bog čisto že na tem svetu kaznuje.

Zdaj je Judež vedel, kako je. Trdno je sklenil, da si greha ne bo nakopal, pa tudi Julki ni hotel povzročiti žalosti in sramote. Nič drugega mu ni ostalo, kakor izogniti se je moral pričevanju. To drugače ni bilo mogoče: moral je iz kraja izginiti. Udaril bo čez mejo, tam ga živ krst ne bo našel. Ali pa je potem še mogel misliti na vrnitev? Težko. In če bi se morda čez leta vrnil, bi bila Julka že omožena in ne bi se ji smel več približati. Ali si je torej le res domišljal, da mu bo kdaj kaj več

mirno opazuje boj in se odloči nato za zmagovalca. Vse to so na omenjeni postaji opazovali in dognali s pomočjo posebnih prstanov, ki so jih dali štorikijam na noge.

Z dinamitom nad vrane. Med vsemi pticami je vrana najbolj nepri-ljubljena, zlasti pri kmetu, ki mu z njiv pobira semenje. Sovraži pa jo tudi lovec, ker krade iz gnezd jajca ter jih je. V ameriški zvezni državi Illinois so se zadnja leta vrane tako razmnožile, da so resno ogrožale setve in ves ostali ptičji zarod. Bitka proti njim je bila zaman, dokler ni gozdni inspektor Dawis prišel na kaj učinkovito idejo. Po vejah dreves, na katerih vrane navadno v zimskih nočeh prenočujejo, so postavili številne dinamitne bombe. Pozno ponoči, ko vrane

noviča, iz katere je odnesel raznega blaga za 20.000 din.

En del soboških beguncev prijet. Poročali smo, da je pobegnilo iz zaporov okrajnega sodišča v M. Soboti pet zločincev. Prvega so prijeli orožniki Petra Križaniča na Cvenu pri Ljutomeru. Za Križaničem je padel v Slatini Radenci oblasti v roke Ciril Cajnkar. Prijeti je star 23 let, a je bil pred kratkim obsojen zaradi vlomov in tatvin na 5 let. Oba aretirana so odpravili nazaj v soboške zapore. O treh še neizsledenih beguncih domnevajo, da so se zatekli preko Štrigove kam na Hrvaško.

Cigan je zmagal stotakov pet ter odkuril urnih pet. Pred dnevi se je v M. Soboti okrog 3. ure ponoči odigral precej buren dogodek. Nekaj trije tuji državljani-izseljenci so namreč naprosili cigana, da bi jih za 200 din odpeljal na postajo. Ker pa niso imeli drobiža, so poslali cigana menjat denar, a ta jo je jadrno odkuril, nakar so ga oni začeli loviti in ga seveda pošteno natolkli.

Prijet tat, ki je kradel vino. Od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji poročajo: V noči na 3. marec je bilo ukradenih iz kleti Albine Starčič v Ritmerku buteljki vina v skupni vrednosti 3500 din. Orožniki od Sv. Marjete niže Ptujja so prijeli nekega moža in izvedli temeljito preiskavo. Našli so 90 buteljki ukradenega vina, 17 sodčkov in steklenic, kozarce in razno drugo pokradeno blago. En sodček so izsledili v gozdu. Zadelo so na 16 ostankov čebelnih panjev in na razno vlomilsko orodje. Prijeti je priznal šest vlomov in tatvin vina ter žganja. Orožniki upajo, da bodo kmalu razkrinkali tolpo, ki je bila že 10 let na delu z vlomom ter tatvinami.

Nočni vlom v železno blagajno. Sredi minulega tedna sta se lotila v noči v Šmartnu pri Litiji dva drzna vlomilca železne blagajne industrialca Pavla Knafliča. Blagajno sta navrtala neslišno od strani s svinjsko nogo ter odnesla iz nje osem tisočakov.

Bogat plen žeparja. Pri blagajni ljubljanske Mestne hranilnice je dvignil te dni Branko Žužek za trdiko A. Smrkolj 65.282 din. Na nepojasnjen način mu je sunil pretkan žepar ves lenar.

Pojasnilo. Z ozirom na našo notico z dne 26. februarja so nam poslali orožniki iz Rogatca tole pojasnilo: Ko so orožniki v nočnem času čakali v Žahenbergu pri Rogatcu na tatu že okoli šest in pol ure v zasedi pri posestniku Mohorku, se je tat počasi priplazil v bližino plena. Iz do sedaj še neznanega vzroka pa je tat, namesto da bi šel po plen, predčasno zbežal. Orožniki so ga takoj po svojih predpisih pozvali, da stoji in stekli za njim, da ga aretirajo. Ta poziv pa sta slišala tudi Mohorko Anton in njegov brat Martin ter sta iz radovednosti kljub predhodni prepovedi orožnikov prišla iz hleva, kjer sta spala, pred skedenj. Ker je eden od bratov Mohorko imel v roki poleno ter se je v nočnem času videlo, kot da bi držal v roki samokres, je bil orožnik mišljenja, da ima pred seboj poznanega nevarnega tatu Repinca Franca in misli s samokresom ustreliti nanj, je takoj s puško pomeril proti Mohorko Antonu in Martinu, ter s kroglo zadel Antona Mohorko v levo ramo.

Ali si že obnovil naročnino?

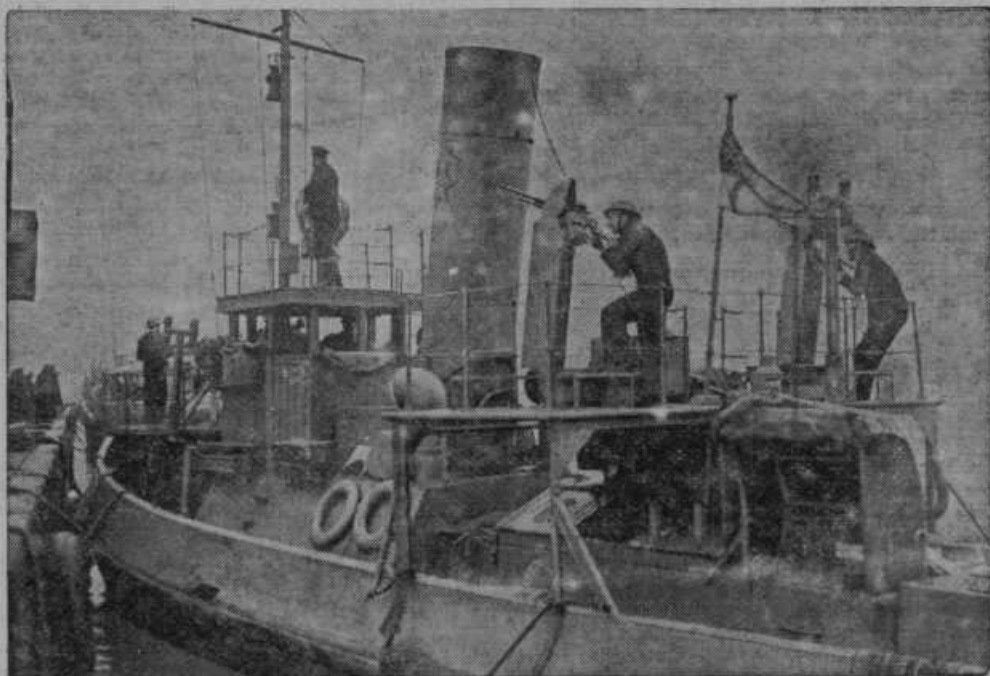

Poskusil sem
eno in drugo, končno ostanem
le pri
„CROATIA“ bateriji

Po svetu

Negotovost položaja na Balkanu. Kakor smo poročali zadnjič, so nekaj ur po slovesnem podpisu pogodbe o pristopu Bolgarije k trozvezi 1. marca na Dunaju, začele prihajati na bolgarsko ozemlje nemške čete, ki so že po vseh večjih bolgarskih mestih in cenijo nemške sile v Bolgariji na 20 divizij. Od teh divizij jih je sedem ob grški meji. Ta teden je pričakovati, da bo naslovila Nemčija na Grčijo ultimatum ali zadnjo zahtevo po sklenitvi miru Grkov z Italijo in glede nemških oporišč na grškem ozemlju. Radi zgoraj opisanih dogodkov sta se mudila na važnih razgovorih v turški prestolnici Ankari in v grškem glavnem mestu Atenah angleški zunanji minister Eden in šef angleškega generalnega štaba Dill. O teh obiskih je bilo objavljeno, da bo Turčija izpolnila svoje obveznosti do Anglije ter Grčije ter da bodo Grki nadaljevali vojno, četudi bi nemške čete skušale iz Bolgarije vdreti v Grčijo za hrbet. Veliko se je ugrabilo v minulem tednu tudi o pismu, katerega je poslal predsedniku turške republike vodja rajha Hitler, ki je najbrž ponudil Turčiji nenapadno pogodbo.

Radi zasedbe Bolgarije po Nemcih in radi približavanja nemških vojaških sil Dardanelam je sovjetski radio v minulem tednu ponovno uradno poudarjal, da sovjetska vlada ni bila obveščena o vkorakanju nemške armade v Bolgarijo in da položaj, ki je s tem nastal, ne vodi k okrepitevi miru na Balkanu, temveč k razširjanju vojnega področja in k zapletu Bolgarije v vojno. Kot odgovor na nezadovoljnost Rusije s sedanjo bolgarsko politiko so sovjeti svoje čete umaknili za 46 km proč od turške meje in s tem dali Turčiji možnost, da uporabi celotno svojo armado za primer, da bi se zoperstavila Turčija z oboroženo silo ob strani Grčije nemški armadi, ki namestila prisiliti Grke k sklenitvi miru z Italijo. Opisana trenutna negotovost položaja na Balkanu bo kolikor toliko razčiščena še ta teden, v katerem bodo prišli na dan Nemci s svojimi zahtevami napram Grčiji in se bo v očigled temu dogodku morala odločiti Turčija in Angli-

Angleži so opremlili najmanjše ladje s strojnimi

dremiljejo na vejah, pritise inšpektor Dawls na električno stikalo, ki je v zvezi s vsemi bombami. Po drevju nastanejo eksplozije. Na tisoče vran popada mrtvih z dreves, druge so samo ranjene ali pa omamljene. Na ta način tedensko uničijo do 11.000 vran. Lansko zimo so na podoben način uničili nad 340.000 vran. Proti temu vranjemu pokolju so letos protestirala vsa društva za zaščito živali, trdeč, da vrane prav za prav niso škodljive poljedelcu. V zadevi so slednjič odločili sami poljedelci, ki so odločno izjavili, da jim vrane vsako leto napravijo milijonske škode na posevkih.

Bolnišnica za štorčije. Muslimani štejejo štorčijo za sveto žival. Po njihovi veri je štorčija ona žival, v katero se po-

kakor dobra znanka? Ne, tega ne. Pa zanj je že to sreča, če jo sme pozdraviti, jo nagovoriti in če mu ona prijazno odzdravi in odgovori. Ako čez mejo uide, je ne bo več videl. In vendar mora... Edina tolažba mu je, da stori to njej na ljubo, in čeprav nihče ne ve, kaj žrtvuje, on sam pa ve in na onem svetu bo to tudi Julka izvedela. Potem bo tudi izvedela, kako silno, silno rad jo je imel. Ko bi le tako brez slovesa ne bilo treba iti! Toda kdo reče, da mora brez slovesa? Poslovil se bo na vsak način od nje. Bo že kaj rekla, zakaj da odhaja. V planino še pojde poprej, tam ji nabere šopek planinskih rož za spomin... Ta misel ga je navdala z neko otožno sladkobo in mu je olajšala duševno bolečino.

Drugi dan je mahnil v planino. Ves dan se je klatil po vrhah in grebenih. Natrgal je pol nahrbtnika planinskih rož, potem se je ob studencu pod skalo usedel, odbral je najlepše cvete in jih povil v šopek. Pojedel je kruh, ki ga je imel s seboj, se napil studenčnice in se zvrnil po planinskem mahu, zasanjal z odprtimi očmi in polagoma zadremal.

Že so se jele plaziti sence iz dolin, ko se je prebudil, pobral svojo ropotijo in jo z dolgimi koraki ucvrl v dol. Ko se je bližal svojemu domu — Jeruljini koči —, je videl skoz okno, da je v hiši luč. Torej se je teta vrnila, cele tri tedne je že ni bilo. Judež se je razveselil: se bo od ženkice, ki mu je obilo dobrega storila, tudi lahko poslovil. Naglo je stopil v hišo.

»Tonč, dober večer!« ga je pozdravila Jerulja, ki ga je že na koraku spoznala. »Tebe pa dolgo ni. Sem te že očkavala.«

»Vi, teta, pa takoj spet pridete, kadar greste zdoma,« je dejal napol za norce napol za res.

»Tokrat sem pa prav posebej hitela, da bi se prej ko slej vrnila. Bi bila lahko še na Sveto goro šla, bi bila imela lepo tovarišijo, pa mi že v Ljubnem ni dalo miru, ko sem čula, da so v Podkrajju enega pri kegljanju ubili. Zato sem se koj obrnila. Hvala Bogu, da sem te zdravega našla!... Jej, kake lepe rože imaš! Za koga si jih pa nabral? Ali za mene ali za farno Mater božjo ali za kakega drugega svetnika?«

»Ne za vas in ne za kakega drugega svetnika,« se ji je odsmejal. »Saj imate sami dosti rož. Iz vašega koša tako diši kakor pri božjem grobu.«

»Če tvoje gledam, me vse moje nič ne veseli.«

»V nahrbtniku jih še imam, kar vzemite si jih!«

»Bog lonaj! Jaz sem ti tudi nekaj prinesla za odpustek, na!«

Dala mu je obe roki polni hrušk.

»Jej, so sladke! Takih v našem kraju ni,« je rekla in jela iz Tončevega nahrbtnika pobirati cvetje. Vmes je klepetala:

»Moj Bog, je to hudo zaradi Meleznika, ali ne, Tonč? Kako se meni revež smili!«

ja, da pošljeta Grkom pomoč ne samo v letalih, ampak tudi v četah.

Rooseveltoy zakon o neomejeni pomoči Angliji sprejet. Ameriški senat je sprejel 8. marca po 17 dnevni obravnavi s 60 proti 31 glasovom zakon o pomoči za demokratske države. Zakon daje predsedniku Rooseveltu pravico posojati, zamenjavati in prevažati vojne potrebščine, kakor se zdi njemu primerno. Ameriške bojne ladje bodo lahko spremljale prevoze z angleškim orožjem, ameriška vojska se bo lahko bojevala na tujih tleh. Angleške vojne in trgovinske ladje se bodo lahko popravljale v Ameriki. Po sprejetju bo zakon

podpisal Roosevelt 12. marca in se bo začel takoj izvajati. O novem zakonu je rekel Roosevelt: »Ameriška pomoč ne bo prenehala, dokler ne bodo zrušene vse diktature sveta, ki skušajo človeštvo vsiliti svoj red.« Angleži si od te pomoči obetajo sigurno zmago.

Roosevelt čestital »Amerikanskemu Slovence« k 50 letnici. Ameriški Slovenci slavijo letos 50 letnico svojega dnevnika »Amerikanski Slovence«, ki izhaja v Čikagu. K zlatemu jubileju je poslal predsednik Roosevelt uredniku »Amerikanskemu Slovence« lastnoročno pismo, v katerem čestita k veselemu dogodku zlatega jubileja.

Kratke tedenske novice

Nevtralnost Jugoslavije je po mnenju švicarskih listov tako na višku, da bi bilo brezpogojno treba visoko šolo za nevtralnost ustanoviti v Jugoslaviji, ako bi bilo tozadevno vprašanje sproženo.

Splošni položaj na albanskem bojišču se v zadnjem času ni spremenil. V krajevnih bojih so ujeti Grki 2000 Italijanov, med njimi generala alpincev, ki je dosegel generalski čin šele pred petimi dnevi.

Tolmač grške vlade o bojih v Albaniji je razodel, da so italijanski ujeti častniki izpovedali: Mussolini je bil pred nekaj dnevi osebno na albanskem bojišču in je obiskal prednje odseke fronte pri albanskem mestu Tepeleni.

Nemški strmoglavlci so prispeli v velikem številu na italijanske Dodekaneške otoke, kjer so zasedli vsa letališča.

Bolgarija ima mobiliziranih skupaj 17 divizij. Sedem divizij so poslali na južno mejo Bolgarije, dve pa na grško mejo. Konjenica je bila poslana v razne obmejne kraje.

Vodja bolgarske opozicije, bivši ministrski predsednik Mušanov, je pobegnil v letalu iz Bolgarije v Solun.

Ruski sovjeti so prepustili četrto slovansko državo svoji usodi z opravičilo, da jih ni bilo zraven, ko se je to kuhalo.

Klanje goveje živine je v Romuniji prepovedano. Mesarji bodo smeli prodajati le svinjsko, ovčje, kozje in konjsko meso.

Od francosko-nemškega premirja dalje so zasedle angleške pomorske sile 108 francoskih ladij. Francoske trgovske ladje bodo spremljale od sedaj naprej vojne ladje, da Francozi ne bodo umirali od gladi — tako je sklenila francoska vlada.

Abesinski cesar Haile Selasie je prevzel na zavzetem ozemlju okrog Tanskega jezera oblast v svoje roke in uvedel etlopsko zakonodajo.

Angleško prestolno mesto London je doživelo doslej radi nemških letalskih napadov 500 preplahov (alarmov), ki so trajali 1286 ur ali 53 dni.

Izdelan je triletni načrt o pomoči Amerike za Anglijo. Ta načrt obsega dobav za 180 milijard dinarjev.

Zedinjene ameriške države imajo v trdnjavi Knox za 14 milijard dolarjev zlatih palic. Zedinjene države pa razpolagajo v celoti z zlato zalogo, ki predstavlja vrednost nad 22 milijard dolarjev.

Med Slanom in francosko Indokino je bila na posredovanje Japonske v Tokiju 9. marca podpisana mirovna pogodba na škodo Indokine.

Japonski zunanji minister Macuoka bo prispel v kratkem na povabilo nemške vlade v Berlin in bo obiskal tudi Rim.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Zavedna Slovenka umrla pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu. Po dolgoletni težki bolezni ter vdanem trpljenju smo položili k večnemu počitku Marijo Kramp. Bila je pošena, radodarna, skrbna žena ter gospodinja in dobra mati številnim otrokom, kateri so že skoraj vsi preskrbljeni. Zapustila jim je za doto globoko vero v Boga, in ljubezen do domovine. Dragi mamici naj bo slovenska zemljica lahka, njeno družino pa naj tolaži Vsemogočni!

Znamenitega cerkvenega pevca so pokopali pri Sv. Ani v Slov. goricah. V sredo, 5. marca, je bil slovesno pokopan Franc Feiertag, p. d. Ocvirk. Znamenit je bil ta mož radi svoje globoke in resnične pobožnosti, kot prijeten družabnik in predvsem kot dolgoleten izvrsten cerkveni pevec. Njegovo življenje se je odražalo v pridnem delu, v pobožni, goreči molitvi in v petju. Kar je bil, to je bil cel in ves. Njegova pobožnost je bila otrokonežna obenem pa možatokrepka in neprilijena, ni odbijala, ampak le pridobivala. Bil je versko globoko izobražen, imel je v obliini meri dar modrosti in vednosti, poznal je resnice svete vere, sveto pismo in življenje svetnikov kakor malokdo. Pri vsem tem pa je zvesto poslušal pridigo in božji nauk v cerkvi in je živel kakor pravični ves iz vere in po veri. Njegovo lepo življenje je potekalo v neprestani molitvi. Molil je pa zares z duhom in s srcem ter veliko in povsod: z lepim možatim, krepkim glasom doma in v cerkvi, pri procesijah in kot mrliški ogleda pri bolnikih in mrljčih. Pa je bila njegova molitev zares lepa in prijetno doneča in ne kričeha, ker je kipele iz globoko pobožnega srca. Bil je zvest član apostolstva mož in mladeničev ter je bil ud III. reda 58 let. Vstopil je kot 17 leten fant. Neprerivno so njegove zasluge za cerkveno petje. Franc Feiertag je bil rojen pevec in tega talenta ni zakopal, ampak z njim kupčeval in ga razvil do visoke popolnosti. Pel je rad, lepo in z veseljem. Cerkevni pevec je bil 61 let, skoraj vse življenje, do zadnjega. Tudi pri petju je bil zvest in natančen, obenem pa skromen in ponižen. Ljubil Bog mu bodi bogat plačnik! Lepo življenje je tudi lepo končal in je v ponedeljek, 3. marca, tudi lepo in mirno pri zavesti v Gospodu zaspal. Cerkevni pevski zbor mu je v slovo zapel. Ker je

umetno petje tako rad imel! Spomenik mu postavimo pa tak — da vsak mu skuša biti ves enak!

Prednica Marijine družbe umrla pri Sv. Trojici v Slov. gor. V nedeljo, 2. marca, je za vedno zatisnila oči prednica dekliške Marijine družbe Mica Padovnikova iz Zg. Senarske. Bila je vzorno dekle in štirinajst let nadvse marljiva prednica Mar. družbe, kateri bo težko najti enake naslednice. Že v jeseni je pričela bolehati, nakar je bila operirana v mariborski bolnišnici. Po povratku domov se ji je stanje zopet poslabšalo, čemur tudi ponovni obisk bolnišnice ni mogel pomagati. Umrla je za črevesno jetiko. Vse sela in živahna narava je tudi med boleznijo ni zapustila in junaka je prenašala trpljenje. V življenju je bila nadvse marljiva in se je v skrbi za dom tako rekoč izčrpala. Marijina družba ji je bila vse. Zanj se je zanimala tudi v najhujši bolezni. Pa tudi v drugih organizacijah se je udeleževala. Tretjemu redu je pripadala že od mladosti, v dekliškem krožku se je udeleževala zlasti z vneto agitacijo pri mlajših. Ne samo sebi živeti, temveč tudi drugim koristiti, je bil pravec njenega življenja. Umrla je v 44. letu svoje starosti in bila pokopana v torek, 4. t. m. Udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bila priljubljena. Ob odprtem grobu so se poslovili od nje g. župnik, odbornica MD iz Zg. Senarske in tajnica dekl. krožka. Priporočamo jo v molitev in blag spomin. Počivaj v miru blaga duša!

Marijina družbenica in tretjerednica umrla pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Dne 18. februarja smo pokopali 82 letno vdovo Marijo Zemljč z Ročice. Bila je kot družbenica Marijina ter zvesta tretjerednica po besedah g. dekana res močna žena v veri in odločna v besedi, kjer je šlo za Boga in za krščansko življenje. Bila pa je tudi preskrbna mati svojim otrokom, o čemer pričajo trije vzorno vzgojeni sinovi. Naj ji bo zemljica lahka!

Odprta dan in noč so groba vrata... Tako s pesnikom smo zatožili vurbarski farani, ko se je dan za dnevom oglašal mrtvaški zvon. Zazvonilo je 83 letni Elizabeti Zelenik v Krčevl-nah, ki je bila poročena pri Sv. Urbanu pri Ptuj

»Zakaj Meleznik? Saj Meleznika niso ubili,« se je Judež čudil.

»Vem, vem. Tinč se mi tudi smili, sem vso pot za njega molila... Pa Meleznik je bil tako dober mož, zdaj ga bodo pa obesili.«

»Kaj še! Kdo pa je to rekel?«

»To sem vse grede izvedela. Pri Dobrunki sem bila, ji jajca nosim, njen mož je na sodniji, ima tiste čez, ki so zaprti, tista mi je rekla, da je Meleznik in da mu ne bo nič pomagalo, če še tako taji. Kdo bi si bil mislil, da bi Meleznik mogel človeka ubiti!«

»To še ni prav nič gotovo. Saj mu nihče ne more dokazati, da je on Tinč.«

»Je že gotovo, je rekla Dobrunka. Mrkačev Luka ga je videl, nož je tudi njegov, nihče drug ga ni mogel kakor Meleznik. Dobrunkin mož pravi, da je že obsojen.«

»Dobrunkin mož ima slamo v glavi. Saj še niso sodili, sodili bodo v mestu na okrožnem sodišču.«

»Jaz bi mu privoščila, da bi si vsaj življenje rešil. Najbolj smili se mi Katra. Moj Bog, je to hudo: mlada žena pa kup majhnih otrok, nobeden še ni za šolo, najmanjši pa je še v zibki. Danes sem jo srečala — o ti ljubi Bog!«

»Kaj pa reče?« je razburjeno vprašal Judež.

»Kaj bo rekla? Saj ne spravi besede iz sebe, kar jok jo sili, očesa ima čisto rdeča. Upanja nima nobenega več. Hotela sem ji dati kavo, Dobrunka mi jo je dala, da bi

jo imela za svetli večer, pa je ni hotela vzeti. Ničesar noče, le Tevž naj bi prišel, enkrat še samo naj bi prišel, tako ti stoka in tarna revica.«

Judeža je Jeruljina pripoved pretresla. Jerulja pa je nadaljevala:

»Viš, že tolikokrat sem ti rekla: vsa nesreča na svetu pride od ženitve. Kaka ti je bila Katra, ko je bila še dečla: lepa, nedolžna, rdeča in zmeraj vesela, še bolj vesela, kakor je Marička, njena sestra! Ko bi bila sama ostala, bi si še danes lahko pela. Ali ji je bilo treba, da se je vpregla v ta nesrečni zakonski stan? Zdaj jo tepe.«

»Zakon vendar ni nič slabega.«

»Slab ne rečem, da bi bil. Dober pa tudi ni. Saj ne prinese drugega kakor skrb pa reve in nadloge. Bog je že vedel, kaj je naredil, pa ko bi bila jaz namesto njega — Bog mi odpusti — jaz bi sedmega zakramenta ne bila ustanovila, namesto sedmega bi bila rajši napravila nekaj drugih... Lepšega stanu ni, kakor je deviški stan. To vem jaz.«

»Vsi ljudje pa ne morejo ostati samski.«

»Zakaj ne? Samskim se vselej bolje godi kakor oženjenim. To si sama izkušam. Ne sejejo in ne žanjejo in vendar jih nebeški Oče redi. In ko bi vse ženske prišle z belim vencem na oni svet in ko bi vsi moški prišli z lilijo v roki pred večnega Sodnika, bi vsi koj takoj lahko odrajali v nebesa. Ali si moreš kaj lepšega misliti? Zato pa, Tonč, ubogaj me in ne ženi se nikoli!« (Dalje sledi)

smrti preseli duša umrlega človeka. Ne boste našli muslimana, ki bi ubil škorkljo ali pa ji storil kaj žalega. Če pa musliman naleti na bolno ali ranjeno žival, ji nudi kar največjo pomoč in nego. V maroškem mestu Fezu pa so pred nedavnim celo otvorili bolnišnico za škorkle, ki lahko sprejme naenkrat sto bolnih »pacientov«.

Človek, ki tehta na zemlji 100 kg, bi tehtal na Marsu samo 40 kg. Če skoči na zemlji 2 m visoko, tedaj bi skočil na sosednem planetu 5 m visoko.

Turki se učijo latinščino. Turški prosvetni minister je s posebnim odlokom osnoval prosvetni oddelček za latinski jezik. V turške srednje šole bo v kratkem uvedeno obvezno učenje latinskega jezika.